

Десет години след „Леман Брадърс“: финансовите реформи промениха ЕС

Световната финансова криза от преди 10 години предизвика реформи, които промениха начина на икономическо управление в Европа.

На 15 септември 2008 г. четвъртата по големина инвестиционна банка в САЩ „Леман Брадърс“ подава документи за обявяване в неплатежоспособност. Това се оказва не просто краят на една от най-влиятелните финансови компании в света, но и знак за избухването на тежка дългова и икономическа криза, която бързо се пренася и на други континенти.

В Европа десетилетието след краха на „Леман Брадърс“ е изпълнено с болезнени икономически изпитания. Редица големи банки са изправени на ръба на фалита, а държавите се налага да затегнат коланите и да увеличат данъците, за да овладеят нарасналите бюджетни дефицити.

[Публичният дълг в ЕС](#) нараства от 57,5% от БВП през 2007 г. на 81,6% от БВП през 2017 г. Задлъжнялостта се покачва особено много в Гърция – от 103,1% от БВП през 2007 г. дългът достига 178,6% 10 години по-късно. В Испания публичният дълг е 35,6% от БВП през 2007 г., а през 2017 г. – 98,3%. В Италия той надхвърля 130% от БВП.

Европейският отговор

Европейските институции и държавите членки взеха редица мерки, за да овладеят кризата и да върнат доверието в икономиката.

[Банковият съюз](#) наложи строги изисквания към банките, централизира надзора на европейско ниво и даде гаранции, че всички депозити до 100 000 евро са защитени. Беше създаден [Европейският семестър](#) – процедура за координация на икономическата и бюджетната политика на държавите, с особен акцент върху нивата на задлъжнялост.

По време на кризата инвестициите в икономиката [спаднаха значително](#). В отговор бе дадено началото на [Инвестиционен план за Европа](#), който мобилизира публично и частно финансиране за реализиране на важни проекти и подкрепа за малкия бизнес. [Съюзът на капиталовите пазари](#) пък се опитва да разшири достъпа на фирмите до капиталово финансиране вместо те да разчитат единствено на банкови заеми.

Предстои още работа

Председателят на парламентарната комисия по бюджети [Жан Артюи](#) (АЛДЕ, Франция) изтъкна, че банковият съюз е донесъл „сериозно подобрение“ на регулативната рамка. В същото време той заяви, че управлението на еврозоната не отговаря на социално-икономическите предизвикателства: „Единната парична политика изисква икономическа политика, която преодолява националните егоизми“, каза депутатът.

Ефектите от кризата все още са отчетливо видни в редица страни от ЕС. Последната спасителна програма за Гърция приключи едва преди месец. [Нивото на безработица](#) в страната е 19,5%, а сред младите хора е 39,7%. Младежката безработица е много висока и в Испания (33,4%) и Италия (30,8%).

Допълнителна информация

[Съобщение на Европейската комисия по повод на 10-тата годишнина от началото на кризата](#)

Хронология на кризата

- 15 септември 2008 г.: „Леман Брадърс“ подава заявление за неплатежоспособност в САЩ
- 2008 г.: ЕС обещава помощ за платежния баланс на Унгария (6,5 млрд. евро) и Латвия (3,1 млрд. евро)
- 2009 г.: Повечето страни в ЕС изпадат в икономическа рецесия
- 2009 г.: ЕС обещава помощ за платежния баланс на Румъния (5 млрд. евро)
- 2009 г.: Въведени са нови правила за гарантиране на банковите депозити до 100 000 евро
- 2010 г.: Страните от еврозоната се договарят да отпуснат 80 млрд. евро за програма за подкрепа на стабилността на Гърция и 45 млрд. евро за Ирландия
- 2010 г.: Начало на Европейския семестър
- 2011 г.: Страните от еврозоната се договарят да отпуснат 52 млрд. евро за програма за подкрепа на стабилността на Португалия
- 2012 г.: Страните от еврозоната се договарят да отпуснат 142 млрд. евро за програма за подкрепа на стабилността на Гърция
- 2012 г.: Страните от еврозоната се договарят да отпуснат до 100 млрд. евро за подкрепа на финансовия сектор в Испания
- 2014 г.: Старт на Инвестиционния план на Европа
- 2015 г.: ЕС приема да предостави още 35 млрд. евро за Гърция
- 2016 г.: Икономиките на всички страни в ЕС отбелязват растеж
- 20 август 2018 г.: Приключва третата спасителна програма за Гърция

Източник: [Европейска комисия](#)

Видео

<https://www.europartv.europa.eu/en/programme/eu-affairs/lehman-brothers-10-years-after>